

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Hlegedős Gyula*
Cím: *Kémelhárító járőrben a hajnali „tejuton”*
Forrás: *Népszó Újság*

Bp. 1936. v. 31.
(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *381.631*

Hely

Idő

„1936”

Személy

Helyszám

KÉMELHÁRÍTÓ JÁRŐRBEN A HAJNALI „TEJUTON”

Fokozatosan csökken a pest- környéki tejcsempészés

Hajnali fél 5 órakor az óbudai vámnál épp olyan kihalt az élet, mint beljebb a városban, ahol csak olykor veri fel a csendet a nagy robajjal tovakocogó tejeskocsi. Kékes fényben fürdik az ég, az óbudai hegyek felől csodás illatokat ont az enyhe szél. A hajnal virradása csupán néhány embert szólított ki az utcára, ide a főváros határállomására, ahonnan már fél éve napról-napra verik vissza a polgáriruhás tejellenőrök a csempészek sok fufangos és agyafurt támadását.

A korai ébredéstől az erős tiszta levegő ugy esipi az ember szemét, mintha erős cigarettafüsttel telített csapszékben virrasztana. Szaporán pislog a szélesvállú, fronttharcos jelvényű tejellenőr szeme is, amikor vizsgálva figyeli a vámon tuli országutat, meg a mezőt, ahonnan ilyen tájt szokott megindulni a *szákokba, petróleumoskannába és egyéb fufangos csempészrejtékbe dugott tej a főváros felé.*

Feltűnnek a kémek

Beszélgetéssel mulik el fél óra, amíg kissé megelevenedik az élet a tejhatárország körül. Az ellenőr altisztje sovány ujjai között egy-

másután sodorja a mellbevágó cigarettákat. Mögöttünk tisztos távolban, mintha közénk sem tartoznék, álldogál egy fiatal rendőr. Nézgelődik, közömbös szerepet alakít, pedig szerves és fontos tagja a tejellenőrző triáshoz.

Öt óra fölött kanyarodik el az óramutató, amikor a tejellenőr az események bizonyos fölényes megértésének tudatával az országút felé bólint:

Jön már az első számú kém!

Az órháztól 20 méternyi távolságban lefékez a siheder sváblegény s a kerékpárról olyan arccal száll le, amelyen a „bicikli” mulandóságának nagy kételyei sugároznak. Közben csak egy pillanatra méltatja eseményre leső személyiségünket, majd *nyeregbe pattan* s porzik alatta az országút, amikor visszakarikázik az ürömi domb felé.

Nem tartozik a riport keretébe, de érdekes körülmény, hogy a tejellenőr arcán lehangolt-ság, bosszúság és a magában morgó kifakadásnak jelei hullámoznak.

— *A csibész mindent „megdrótoz”... Mára elmarad a nagy szállítmány...*

Negyedórás várakozás után, miközben a

tejellenőr titkos jegyzeteik tanulmányozásába mélyed, váratlanul megoldódik a helyzet. A kémelhárítók jelentése szerint *az ürömi gyerek szerepe csak nagyobb óvatosságra inti csempészeket*, de a szállítmány feltétlenül áthalad az óbudai vámon.

Érdekes ez a foglalkozás, de azért nehéz kenyér és olykor unalmas is. Ilyen unalmas ez a következő félóra, amelyet békés várakozással töltünk el. Közben megelevenül az élet, hatalmas megrakott teherautók hozzák az ételmezt Budapest milliós gyomrának. Luxusautók suhannak át a főváros határán, nyomukban gyári munkába induló kerékpárosok taposnak. Ezek közül is több kém felismer a tejellenőr, de futni hagyja őket, mert ezeknek a szerepét a pesti nyomozóosztály vizsgálatai szokták tisztázni.

Köszön a kémelhárító

Már por veri fel az országutat, úgy dübörög, rohan az élet *hat óra előtt*. Langyos nap-sugár terül szét a vidékre, amely hamarosan felmelegíti a mezők esőázott földjét s gőzös párák szállnak a magasba.

Sovány, öreg ló kocog a város felől a vámkapu elé, a szekér négy kereke a hosszú élet-től részegen dülöngél s mintha ki akarna szállni a tengelyéből, jobbra-balra rángatja a kis szekeret, de a bakon ülő gunyos arcu, ráncosképu öregot is, aki több évtizedes szalmakalapja alól csak úgy közömbösen adja le **a kémelhárító jelentést:**

— *Serfőző Jóska már éjszaka biciklizett... A patika mellett, az asszony meg a lánya megkezdte a puttonyozást... A szürke ló a Fő-tér körül viszi az drut.*

Egyebet nem mond, a köszönetére ferde bicentés, aztán elporoszkál, elrázódik a vasuti síneken keresztül.

Autóink mellett a Bécsi-uton „próbanyulakat” figyelget a tejellenőr. *A próbanyul is a szakmához tartozik s szerepe ugyancsak a kémlelés.* Az álmoság hamar kidörzsölődik az az ember szeméből, ha ráeszmél, hogy milyen érdekes, külön élet folyik a főváros periferiáján a reggeli órákban. *Egész szervezet dolgozik, settenkedve és meghuzódva, álcázott közönnyel a tejellenőr körül*, akinek ugyszólván minden lépésére felfigyel egy gyári munkás, egy niestelennek látszó öreg csavargó, vagy egy suhanc, akit az éhség már kikergetett az ágyból, hogy haszon után nézzen. Ilyennek látszanak ezek az emberek, pedig a valóságban *fufangos és jólkereső kémek* a periferián tuli soha fel nem fedezhető szervezetnek, amely a legszigorubb ellenőrzést sem tartja kínai falnak és áthatol rajta. Száz és száz, ezer és ezer liter tej csuszik be ezeknek a némán álldogáló, kóborló embereknek a segítségével Budapestre.

Első fogás: 12 és fél liter tejjől

Megfigyelő állásunkat a Fő-tér sarkára helyeztük át, hogy az öreg *Makkai* kémelhárító jelentését ellenőrizzük. A mellékutcában rejtett várakozó autó, a tőle 30 lépésre járkáló rendőr azonban nem olyan érdektelen látvány még itt a népes utcák torkolatában sem, hogy a kémek fel ne figyelnének. Ahogy az egyik fűszerkereskedés vasredőnyét erős kézzel felrántja az üzletnyitó segéd, félszemmel már minden veszélyt felmért, amely ezen a regge-

len a tejcsempészeket érheti. Rövid sétája a szomszédos üzletek felé, a jó reggelt köszönés ürügyével is ridég valóság a tejellenőr előtt, mert a derék kereskedelmi alkalmazott így már figyelmeztette is a közelgő veszélyről az érdekelteket. Abból a tejszövetkezetből, ahova nyugodt reggeleken is óvatosan surran be a tejcsempész, most 5 percenként kísétél a főnök ur és az ég felé pislog, hogy készül-e eső. Felénk szinte nem is néz, de mikor visszatér üzletébe, bajsa tövében gunyos mosoly táncol.

Eppen teljes kudarcot akartam jósolni, amikor kapualj-rejtekekünkől mint a puskagolyó, kisurran a tejellenőr. Sokszoknyás magyar asszony nyomában lépked:

— Mit visz, édes lelkem...?

A szeppent arcu menyecske széles ceglédi jó

Gyengül az ipar, mindenki „átnyergel“

reggelttel válaszol s már az ellenőr kezébe akasztja bőszerű kosara titkos tartalmát, két fazekat és benne 12 és fél liter tejfölt. A szeppenés és a harag is lesimul az arcáról és már tovább libeg, joggra-balra vetve sokréti szoknyáját... Az elkobzáshoz rendőri beavatkozás csak annyiban történt, hogy a fiatal őrszem, a tejtriász harmadik tagja, szemgyönyörködve bámulta a menyecske tovahaladó, mozgó vállait.

A patika melletti titkos kirakodóhelyen csak nyoma látszik a kannaforgalomnak, Serfőző Jóskát pedig elnyelte a forgalom. A hajnali razzia 12 és félliter sűrű ceglédi tejföllel zárult be. A Pannónia szövetkezet Kálvin-utcai elosztójában másolatot nyugtát adnak az elkobzott tejfölről, amely egy órával később már meg is indul a fővárosi inségkonyha felé. A csempész portékák egyre gyérülő mennyisége ugyanis a pesti nincstelének asztalára kerül.

A Pannónia jó hüvös üzletében leplezi le a

tejellenőr a csempészsakma különös életét:

— A múlt év októbere óta 120 ellenőr figyel a főváros területén a tejcsempészekre. A régi, híres és elvetemült csempészek fajtája kipu sztulóban van, egymás után „átnyergelnek“. Nehéz volt a kenyerük s ma szívesebben dolgoznak, mint kihordók, mert így is megkeresnek néhány pengőt... Gyengül az ipar s ma-holnap már nem is lesz, mit elkoboznunk, annyira sikerült megtisztítanunk a csempészu-
tákat.

— Na és a kémek?

— Ezek sem olyan veszedelmesek, mint amilyeneknek hinné őket az ember, inkább csak csalók. Néhány fillérért vagy havi fixfizetésért utat készítenek egy-egy nagyobb tejszin-

vagy tejfölszállítmány számára, de bizalmas közléseikért alaposan kizsákmányolják megbizóikat. Sokszor hetek is elmúlnak, míg segítségükkel becsuszik a városba egy-egy értékebb rakomány, amelyről azonban nyomozó osztályunk a kémelhárítók útján majdnem mindenkor jó előre értesül.

A statisztika adatai pontosan igazolják a tejellenőr szavait. Az óbudai kerületben ugyanis, amíg a múlt év novemberében még 2690 liter csempészett tejet koboztak el, az idei év május hónapjában már csak 490 liter csempészárú került a hatóságok kezére. A esőkkenő irányzat az ellenőrök gondos munkáját bizonyítja, de azt is, hogy a tejcsempészés ma már nem üzlet. Csillaghegytől a Csucshegyig örök állnak a régi csempészutakon s a környező falvak lakossága szívesebben lepi meg jó borsos áron a főváros lakosságát lombrevével, pünkösdi rózsával és kóporral, mint csempészett tejjel.

Hegedős Gyula.